

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

вул. Інститутська, 9, м. Київ, 01601, Україна
телефон: 0-800-505-240
факс +380 (44) 230-20-33, 253-77-50
e-mail: nbu@bank.gov.ua Код ЄДРПОУ 00032106

NATIONAL BANK OF UKRAINE

9, Instytutska St., Kyiv, 01601, Ukraine
phone: 0-800-505-240
fax +380 (44) 230-20-33, 253-77-50,
e-mail: nbu@bank.gov.ua

№ 25-0006/30649 від 26.06.2020
На № 21930/1/1-20 від 29.05.2020

Кабінет Міністрів України
Вул. Грушевського, 12/2, м. Київ,
Україна, 01008

✓ Рахункова палата
вул. Михайла Коцюбинського, 7,
м. Київ, Україна, 01601

Щодо доручення
Кабінету Міністрів України

Національний банк України (далі – Національний банк) розглянув доручення Кабінету Міністрів України від 29.05.2020 № 21930/1/1-20 до листа Рахункової палати від 25.05.2020 № 16-1229 і повідомляє, що позиція Національного банку з порушених питань надана листом від 15.01.2020 № 25-0006/1999 (копія додається).

Також, повідомляємо, що з 7 лютого 2019 року набрав чинності Закон України «Про валюту і валютні операції» (далі – Закон), який визначає правові засади здійснення валютних операцій, валютного регулювання та валютного нагляду, права та обов'язки суб'єктів валютних операцій і уповноважених установ та встановлює відповідальність за порушення ними валютного законодавства. Концепцією цього Закону передбачено свободу проведення валютних операцій за принципом «дозволено все, що прямо не заборонено», що базується на директиві Ради Європейських Співтовариств 88/361/ЄЕС про вільний рух капіталу та Угоді про асоціацію між Україною та ЄС.

Одночасно, на виконання вимог зазначеного Закону, Національним банком були розроблені відповідні нормативно-правові акти, які врегульовують порядок та процедури проведення операцій з іноземною валютою.

Так, порядок проведення операцій клієнтами банків в іноземній валюті, а також, умови, порядок та особливості здійснення операцій за поточними, вкладними (депозитними) рахунками клієнтів банків передбачає Положення про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті¹.

¹ Затвердженого постановою Правління Національного банку України від 02 січня 2019 року № 5 (зі змінами) (далі – Положення № 5).

Відповідно до пункту 109 Положення № 5 до переліку операцій, які здійснюються за поточними рахунками в іноземній валюті суб'єктів господарювання – резидентів (юридичних та фізичних осіб – підприємців), що не суперечать вимогам законодавства України, відносяться, зокрема:

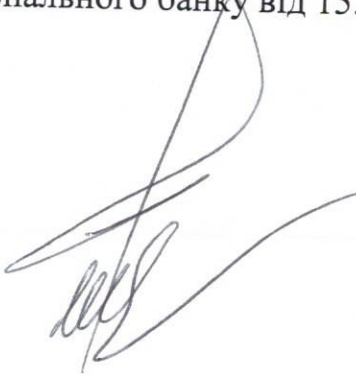
операції з отримання, переказу коштів гуманітарної допомоги в порядку визначеному законодавством України;

операції із зарахування коштів, переказаних з рахунку отримувача гуманітарної допомоги на рахунок набувача гуманітарної допомоги (уключаючи зарахування коштів у сумі процентів, нарахованих за залишком коштів, що надійшли на рахунок як гуманітарна допомога).

Відповідно до вищезазначеного, нормативно-правові акти Національного банку не містять заборони на проведення операцій, пов'язаних із надходженням гуманітарної допомоги на рахунки в іноземній валюті отримувачів гуманітарної допомоги в Україні.

Додаток: копія листа Національного банку від 15.01.2020 № 25-0006/1999.

Перший заступник Голови
Національного банку України

Катерина РОЖКОВА

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

вул. Інститутська, 9, м. Київ, 01601, Україна
телефон: 0-800-505-240
факс +380 (44) 230-20-33, 253-77-50
e-mail: nbu@bank.gov.ua Код ЄДРПОУ 00032106

NATIONAL BANK OF UKRAINE

9, Instytutska St., Kyiv, 01601, Ukraine
phone: 0-800-505-240
fax +380 (44) 230-20-33, 253-77-50,
e-mail: nbu@bank.gov.ua

№ 25-0006/ 1999 від 15.01.2020
На № 16-3352 від 11.12.2019

Рахункова палата України

вул. Коцюбинського, 7, м. Київ,
01601, Україна

Щодо надання інформації

Національний банк України (далі – Національний банк) розглянув лист Рахункової палати України (далі – Рахункова палата) від 11.12.2019 № 16-3352 про надання інформації і повідомляє наступне.

Відповідно до статті 19 Конституції України та статті 2 Закону України «Про Національний банк України» (далі – Закон про НБУ) Національний банк є центральним банком України, особливим центральним органом державного управління, що діє лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією України та законами України.

Функції Національного банку визначені статтями 6 та 7 Закону про НБУ, при цьому прийняття рішень щодо звільнення товарів (продукції, робіт, послуг) від оподаткування, в тому числі внаслідок віднесення їх до гуманітарної допомоги, не відноситься до його компетенції.

Порядок надходження та використання гуманітарної допомоги у вигляді іноземної валюти, зокрема, регулюється статтею 7 Закону України «Про гуманітарну допомогу» (далі – Закон), Порядком взаємодії центральних та місцевих органів виконавчої влади та Національного банку щодо реалізації Закону, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2013 № 241 (далі – Положення № 241), яким затверджено процедуру надходження гуманітарної допомоги на рахунки в іноземній валюті отримувачів гуманітарної допомоги в Україні, Порядком використання гуманітарної допомоги у вигляді коштів в іноземній валюті з рахунків в іноземній валюті отримувачів гуманітарної допомоги, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 22.03.2000 № 542, Порядком реєстрації отримувачів гуманітарної допомоги, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 30.01.2013 № 39.

Так, рішення про визнання гуманітарною допомогою коштів у вигляді іноземної валюти приймається виключно Мінсоцполітики з урахуванням результатів розгляду позицій центральних органів виконавчої влади та Національного банку на засіданні робочої групи, що фіксується в протоколі її

засідання. Склад робочої групи затверджується Мінсоцполітики. До її складу входять представники центральних органів виконавчої влади та Національного банку.

З приводу участі в опрацюванні проєктів рішень Мінсоцполітики щодо визнання вантажів (товарів), коштів, у тому числі в іноземній валюті, виконання робіт, наданих послуг гуманітарною допомогою повідомляємо, що протягом 2017 – 2018 років та 9 місяців 2019 року Національним банком було опрацьовано понад 370 проєктів наказів Мінсоцполітики, взято участь в близько 140 засіданнях робочої групи.

Відповідно до пункту 11 Положення № 241 місцеві органи виконавчої влади ведуть облік та статистичну звітність вантажів (товарів), коштів, у тому числі в іноземній валюті, виконаних робіт, наданих послуг, визнаних гуманітарною допомогою відповідно до рішень Мінсоцполітики та місцевих органів виконавчої влади, і здійснюють контроль за використанням гуманітарної допомоги за цільовим призначенням. Зведений звіт у розрізі отримувачів гуманітарної допомоги відповідного регіону подається щомісяця місцевими органами виконавчої влади до Мінсоцполітики за формою, затвердженою Міністерством.

При цьому варто підкреслити, що Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розбудови інституційної спроможності Національного банку України» від 18.06.2015, який набув чинності 10.07.2015, внесені зміни, зокрема, до статті 22 Закону України «Про Національний банк України», якими із структури Національного банку виключені філії (територіальні управління) Національного банку.

Відповідно до листа Національного банку від 28.02.2014 № 19-201/13095 та Правил організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України, затверджених постановою Правління Національного банку від 13.11.2018 № 120¹, надходження іноземної валюти, що підпадає під визначення гуманітарної допомоги, встановлене Законом України «Про гуманітарну допомогу», у звіті за формою ЗМХ відображається з кодом мети – 504 (з кодом мети – 05²).

Відповідно до статистичної звітності форми ЗМХ, надходження іноземної валюти становить:

2017 рік – 4 835 млн грн - гуманітарна допомога;

2018 рік – 5 649 млн грн - гуманітарна допомога;

01.01.2019-31.03.2019 – 1 342 млн грн - гуманітарна допомога;

¹ Правила організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України, затверджені постановою Правління Національного банку від 01.03.2016 № 129, діяли в 2017-2018 роках.

² Відповідно до Правил організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України, затверджені постановою Правління Національного банку від 01.03.2016 № 129.

01.04.2019-04.04.2019-193 млн грн - гуманітарна /благодійна допомога;
05.04.2019-30.09.2019 – 6715 млн грн - гуманітарна/ благодійна допомога/грант.

Інформація стосовно переліку отримувачів гуманітарної допомоги із зазначенням обсягів цієї допомоги та відсотків, які нараховувались на залишки коштів на рахунки в іноземній валюті, отриманих як гуманітарна допомога, а також інформація стосовно переліку отримувачів та набувачів-юридичних осіб, зареєстрованих в Донецькій та Луганській областях, які отримували гуманітарну допомогу, що надійшла від донорів у вигляді іноземної валюти, із зазначенням обсягів цієї допомоги належить до банківської таємниці з огляду на наступне.

Відповідно до норм статті 60 Закону України «Про банки і банківську діяльність» (далі – Закон про банки) інформація щодо діяльності та фінансового стану клієнта, яка стала відомою банку у процесі обслуговування клієнта та взаємовідносин з ним чи третім особам при наданні послуг банку, є банківською таємницею. Банківською таємницею, зокрема, є операції, які були проведені на користь чи за дорученням клієнта, здійснені ним угоди, а також інформація щодо звітності по окремому банку.

Порядок розкриття банківської таємниці встановлений статтею 62 Закону про банки.

Перший заступник Голови
Національного банку України

Катерина РОЖКОВА

